

Hebrejska Tora – osnovica Biblije
četvrtkom u 10:15,
amdg.ffrz.hr → nastava → FFRZ

Izvori biblijskoga proroštva u Tori

Abraham, prvi prorok
Mirjam, prva proročica
Mojsije, uzor prorok

Služite Gospodinu u veselju (Ps 100)

The image displays a musical score for the hymn 'Služite Gospodinu u veselju (Ps 100)'. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of two staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The melody is composed of quarter and eighth notes. Above the staff, the chords D, A, D, and D7 are indicated. The lyrics 'Slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju,' are written below the notes. The second staff continues the melody with chords G, D, A, and D. The lyrics 'slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju!' are written below. The score ends with a double bar line.

D A D D7

Slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju,

G D A D

slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju!

Zimski semestar
ak. g. 2021./22.

Hebrejska Tora

— osnovica Biblije

FFRZ: *Izborni predmet uz Biblija* – SZ
(ECTS 3)

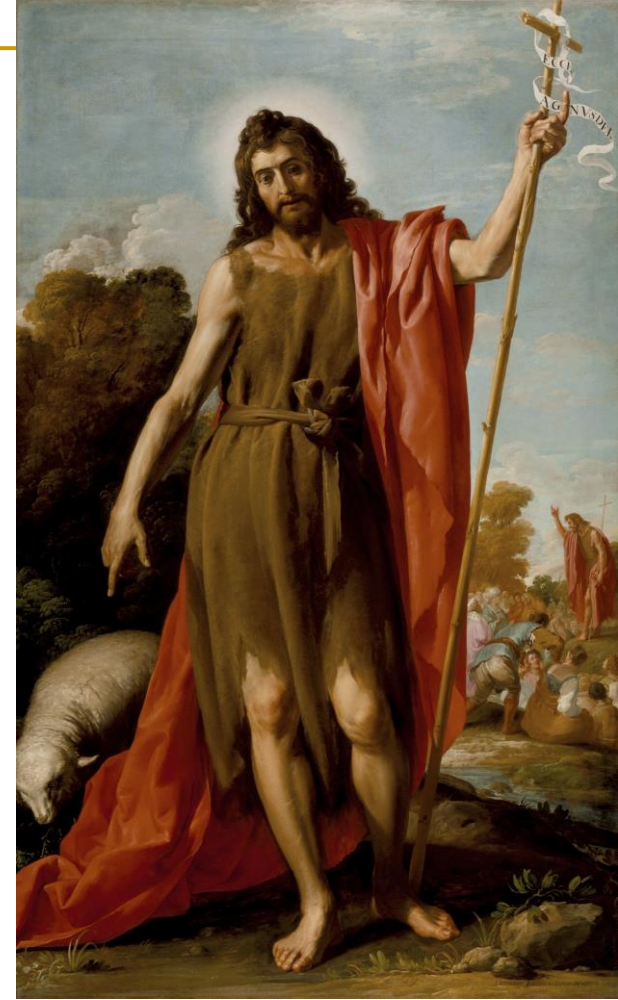
amdg.ffrz.hr

→ nastava

četvrtkom, 10:15-12:00

Novozavjetni proroci

- Proročica Ana (Lk 2,36)
  - “Prorok” u Lk 1,76 ← 70 ← 67:
- Krstitelj – prorok Svevišnjega (1,76)
  - Njegovi sveti proroci (70)
  - Otac Zaharija
proročki govori (67)
  - Pred Gospodinom (76)
- Isus = Krstitelj, Ilija, prorok...? (Mk 8,27)
- Ilija je već došao (Mk 9,13)

Znak raspoznavanja

- 1. נביא *nabi* – “titula”, ID
- 2. ראה *ro'ê* – onaj koji gleda, usp. Post 1
  - Npr. Samuel (1 Sam 9,19):
  - “...sve ću ti kazati što ti je na srcu”
- 3. חזן *hozê* – onaj koji ima viđenje
  - Npr. Gâd (2 Sam 24,11)
  - Davidov “vidjelac”
  - חזן *hazâ* vidjeti u Am 1,1
  - “riječi... koje je motrio”
- προφήτης ⇔ ψευδοπροφήτης (LXX)
- “pisani”/“pisanski” proroci i oni drugi

“Formule”

- **Proročka formula** (o dolasku Božje riječi):
- “Jahve uputi Abramom riječ” (Post 15,1) KS
- ... יהוה אל דבר היה *haja d^ebar 'Adonaj 'el...*
- “dođe riječ Gospodnja Abramom”
- **Glasnička formula:**
Ovako govori Gospodin
- יהוה אמר *kô 'amar 'Adonaj*
npr. **Izl 4,22; 5,1**
  - “Ovako kaže Jahve: Izrael je moj prvorođenac” (KS)
  - “Ovako veli Jahve, Bog Izraelov: Pusti narod moj!”
- **Riječ Gospodnja:** *נאם יהוה n^eum 'Adonaj* npr. Post 22,16s
  - “Kunem se samim sobom, izjavljuje Jahve: Kad mi nisi uskratio sina, blagoslov ću na te izliti...”

Prvi prorok (Post 20,7)

- Tko govori u Post 20,7 (usp. v6)?
- Bog – noćni pohod *stranom* kralju 20,1-7
  - Kome Bog govori (usp. 20,3)?
- Abimelek Gerarski
  - Abraham – prorok i *narodima*
  - Kakav je čovjek (v11)?
- predrasuda i strah (v11)
  - Za život
  - Zanimkao ženu

Na djelu

- Prva proročka zadaća?
(Post 20,7.17)
- “molit će” – najava (v7)
- Moli (v17) izvršenje
– zagovornik
  - Zagovorna molitva
  - Uspješno? (v17)
- Bog liječi (v17) – bitna molitva
  - v3.7[2x] מוֹת (*môt* umrijeti) ⇔ v7 חַיָּה (*ḥajâ* živjeti)
v4.11 הָרַג (*harag* usmrtiti) ⇔ v17 יָלַד (*jalad* rađati)

Mirjam

*Proročica
i predvoditeljica*

Izl 15,20s

Br 12

Mih 6,4

Mirjam

- prva נביאה *n^ebi'â*, u Zakonu
  - “proročica” Izl 15,20
- uz središnji događaj u **Izl 14**
  - Koje riječi govori i odakle joj (15,21 usp. 1b)?
- “Slavom se proslavio...” (v21 usp. 1b)
- Pripjev (ענה *'anâ* “odgovoriti”)
  - Predvodi u Izl 15,20?
- Sve se pridružuju – dosl. “za njom” (v20)
  - Novo značenje: “pjevati” u v1.21
- nalog “pjevajte” (v21)

Kao Izbavitelj

- Čija sestra (Izl 15,20)?
- Aronova – liturgijska funkcija
  - Tko rješava sukob u **Br 12,4**
- “Vas troje u šator sastanka...”
  - Kako zajednica reagira kad je pogođena gubom (**Br 12,15**)
- Čekaju – sačuvan autoritet (v15)
  - Usp. “Javljam se *proroku...*” (v6)
  - spašava li brata u Izl 2?
  - Što je Mirjam prema (*Mih 6,4*):
- Predvoditeljica naroda s Mojsijem

Uzor-prorok Mojsije

- Prorok u Pnz **18,15**?
- **נביא** *nabî* “kao što sam ja” (15)
  - Vjerodostojna oporuka usp. **v18**:
  - “kao što si ti” – “ja ću podići proroka”
- Posrednik *Saveza* (**18,16** usp. Izl 20,19)
  - prenosi “im” Božje riječi (v18)
  - Definicija proroka u Pnz **18,18b**:
- “Dat ću riječi svoje u njegova usta...”
  - Prva dužnost proroka – primiti riječ
  - Govori što Bog zapovijeda (v18)
- Bog ga *podigne* (קום), jedan od braće (v15)
  - Mojsije jedinstven (**34,10**):
- “licem u lice”, poslan od Boga **שלה** *šalah* (11)

- *Uloga u Hoš 12,14:*
- Vodi i čuva
  - *Tko je za Petra obećani prorok u Dj 3,13.22?*
  - Isus